

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету

від 24 квітня 2019 року
(протокол № 9)

ФІНАНСИ

ПРОГРАМА

обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра

спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

**Бердянськ
2019 рік**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

кандидат економічних наук, доцент Глазова Я. В.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету “18” квітня 2019 року, протокол № 6

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Фінанси» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Предметом навчальної дисципліни є діяльність держави, підприємницьких структур, організацій та окремих громадян, яка пов'язана зі створенням і використанням фондів фінансових ресурсів

Міждисциплінарні зв'язки: базується на знаннях з дисциплін «Економічна теорія», «Економіка підприємств». Дає базові знання для дисципліни «Основи біржової діяльності».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни «Фінанси» є надання фундаментальних знань з функціонування фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства, розширення та поглиблення теоретичних знань студентів про фінансову систему держави, порядок формування та використання фондів фінансових ресурсів, які забезпечують функціонування кожної окремої її складової.

1.2. Основними завданнями дисципліни «Фінанси» є дати в необхідному обсязі теоретичний матеріал, який включатиме сучасні наукові розробки як вітчизняних, так і зарубіжних вчених-економістів; дати правильне розуміння закономірностей у сфері фінансових відносин держави, суб'єктів господарської діяльності і населення, розкрити можливості використання цих закономірностей у практиці фінансової роботи; з'ясувати роль фінансів у економічній перебудові суспільства на шляху розвитку ринкових відносин; визначити сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів як одного з дійових важелів економічної політики держави.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентостей:

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

Та демонструвати такі результати навчання:

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці в контексті розвитку економіки Північного Приазов'я.

ПРН 12. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПРН 13. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5/150 (кредитів ЄКТС/години).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів. Фінанси як економічна категорія. Визначення сутності фінансів та їх функцій. Взаємозв'язок фінансів та грошей.

Тема 2. Фінансова система України. Визначення фінансової системи. Структура та складові фінансової системи України.

Тема 3. Податки і податкова система. Сутність податків та принципи роботи податкової системи. Класифікації податків. Прямі та непрямі методи визначення бази оподаткування.

Тема 4. Бюджет і бюджетна система. Бюджет як основний фінансовий документ держави. Бюджетна система України. Держаний та місцеві бюджети – взаємодія.

Тема 5. Державний кредит. Класифікація державних позик. Структура та динаміка Державного боргу України.

Тема 6. Місцеві фінанси бюджетний федералізм та фінансове вирівнювання. Склад та структура місцевих бюджетів в контексті розвитку економіки Північного Приазов'я. Децентралізація фінансів. Трансферти та субвенції, базові та реверсні дотації.

Тема 7. Соціальні позабюджетні фонди. Пенсійний фонд України. Фонд соціального страхування на випадок тимчасової непрацездатності. Фонд соціального страхування на випадок безробіття.

Тема 8. Фінанси суб'єктів господарювання. Вплив організаційно-правових форм підприємств на формування і використання грошових надходжень. Методи і принципи організації фінансової діяльності підприємств. Дивіденди.

Тема 9. Фінанси домогосподарств.

Обов'язкові платежі домогосподарств державі. Структура доходів і видатків домогосподарств в Україні. Організовані та неорганізовані заощадження населення.

Тема 10. Страхування і страховий ринок.

Порівняльна характеристика різних форм організації фондів страхового захисту. Розвиток окремих галузей страхування в Україні. Особливості функціонування фондів страхового захисту в Північному Приазов'ї. Державна політика на страховому ринку.

Тема 11. Фінансовий ринок.

Необхідність державного регулювання фінансового ринку. Співвідношення державного регулювання і саморегулювання. Державне регулювання фінансового ринку і ринку фінансових послуг: органи та їх функції. Роль фондових бірж.

Тема 12. Фінансовий менеджмент.

Фінансовий баланс підприємства. Звіт про прибутки й збитки. Грошовий потік та звіт про рух грошових коштів. Доходність і ризик. Вартість грошей у часі. Оцінка інвестиційних проектів. Оцінка вартості бізнесу

Тема 13. Міжнародні фінанси.

Платіжний баланс та його регулювання. Роль міжнародних фінансових інститутів у розвитку національних економік. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями.

Тема 14. Фінансова безпека держави.

Динаміка інфляційних процесів і процентних ставок в Україні. Динаміка показників державного боргу України в контексті фінансової безпеки. Зв'язок тенденцій розвитку фінансового ринку з фінансовою безпекою держави.

Тема 15. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою.

Порівняння організації бюджетного процесу в Україні і в розвинених країнах. Динаміка змін місця держави у бюджетному розподілі вартості ВВП (тенденції розвинених країн).

3. Рекомендована література

1. Венгер, В.В. Фінанси: навчальний посібник / В.В. Венгер. — К. : Центр учбової літератури, 2019. — 432 с.: іл.
2. Гуцаленко, Л.В. Державний фінансовий контроль: навчальний посібник / Л.В. Гуцаленко, В.А. Дерій, М.М. Коцупатрий. — 2-е видання. — К. : Центр учбової літератури, 2019. — 424 с.: іл.
3. Захарченко, П.В. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / П.В. Захарченко, М.П. Гриценко. — Мелітополь : Видав. буд. Мелітопол. міськ. друкарні, 2018. — 224 с.: іл.
4. Кремень, О.І. Фінанси: навчальний посібник для ст-ів ВНЗ / О.І. Кремень, В.М. Кремень. — К. : Центр учбової літератури, 2019. — 416 с.: іл.
5. Непочатенко, О.О. Фінанси підприємств: підручник для ст-ів ВНЗ / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук. — К. : Центр учбової літератури, 2019. — 504 с.: іл.

6. Податкова система: навчальний посібник / за заг. ред. проф. В. Л. Андрушенка. — К. : Центр учбової літератури, 2019. — 416 с.: іл.
7. Сич, Є.М. Ринок фінансових послуг: навчальний посібник / Є.М. Сич, В.П. Ільчук, Н.І. Гавриленко. — К. : Центр учбової літератури, 2016. — 428 с.: іл.
8. Тимохова, Г.Б. Фінанси, гроші та кредит: навчальний посібник для ст-ів ВНЗ / Г Б Тимохова. — К. : Кондор, 2019. — 592 с.: іл..
9. Череп, О.Г. Місцеві фінанси: навчальний посібник / О.Г. Череп, О.Ю. Столяр. — К. : Кондор, 2018. — 468 с.: іл.

4. Методи навчання:

лекція, демонстрування, практичні роботи, метод письмового контролю, тестування.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання екзамен.

6. Система оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BС (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

